REGION 10
INLANDSKOMMUNER I SAMVERKAN

Till

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Malå, 2026-09-10

Ärende: Remissvar avseende Post- och telestyrelsens rapport Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster – förslag till utformning av stödmodell (PTS-ER 2026:3)

Region 10 består av tio inlandskommuner i Norr- och Västerbottens inland (Arjeplog, Arvidsjaur, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Åsele). Våra kommuner upptar 1/7 av Sveriges yta och här bor färre än 0,5 % av Sveriges befolkning. Huvudnäringarna i våra kommuner är Skogsbruk och skogsindustri, Kritiska mineraler och gruvnäring, Transport, Förnybar energi, Rennäring, Besöksnäring och turism, Fordons- och vintertestverksamhet, Jordbruk och livsmedelsproduktion.

Sammanfattning

Region 10 välkomnar regeringens initiativ att utreda ett statligt stöd för utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster och delar Post- och telestyrelsens bedömning att det föreligger ett marknadsmisslyckande i stora delar av landet där kommersiella förutsättningar för utbyggnad saknas.

För Region 10:s kommuner är tillgång till robust mobil kommunikation inte en fråga om bekvämlighet utan en grundläggande förutsättning för trygghet, företagande, offentlig service, krisberedskap och totalförsvar. Region 10s kommuner omfattar ett mycket stort geografiskt område med långa avstånd och låg befolkningstäthet, där brister i mobil täckning får särskilt stora konsekvenser för boende, näringsliv och samhällsviktiga funktioner.

Region 10 tillstyrker intentionen bakom förslaget men anser att stödmodellen behöver utvecklas för att säkerställa att stödmedel når de delar av landet där behoven är som störst och där marknaden inte förmår att möta samhällets behov.

Region 10 vill särskilt framföra följande:

- Stöd bör kunna riktas även till andra samhällsviktiga områden än väg- och järnvägsstråk. Framför allt där människor bor.
- Stödmodellen måste säkerställa geografisk rättvisa och får inte ensidigt bygga på lägsta kostnad per kilometer.
- Glesbygdens vägar måste kunna omfattas även när trafikflödena är låga.
- Kommuner och regioner bör ges en tydligare roll i prioritering av stödområden.
- Mobil infrastruktur måste ses som en del av Sveriges beredskap och totalförsvar.
- att bygga näten med redundans.

- Vikten av kapacitet. Täckning är inte likställt med god kapacitet.
- Rapporten saknar utredning och resonemang kring förvaltning av mobilmaster som byggs med stödmedel. Om man har turen att det byggs, vem tar ansvar för att dessa underhålls och reinvesteras.

Region 10 noterar att civilminister Erik Slottner, i sitt svar (per 26 juni 2026) på Region 10:s skrivelse om bristande mobiltäckning i glesbygd, framhåller att staten har ett ansvar i områden där kommersiella förutsättningar för utbyggnad saknas. Civilministern hänvisar även till regeringens mål att allmänna vägar och järnvägar ska ha sammanhängande uppkoppling med god kapacitet. Region 10s styrelse delar denna ambition och vill understryka att stödmodellen därför måste utformas så att även de mest glest befolkade delarna av landet ges reella möjligheter att ta del av stödet. Annars riskerar de områden som har störst behov att stå utan de investeringar som krävs för att uppnå regeringens egna mål.

Stödmodellen riskerar att missgynna glesbygden

Region 10 delar PTS bedömning att stora delar av vägar och järnvägar i Sverige saknar funktionell mobiltäckning och att behovet av statliga insatser är betydande.

Samtidigt ser vi en betydande risk att den föreslagna konkurrensmodellen leder till att investeringarna styrs mot områden där utbyggnaden är billigast snarare än där samhällsnyttan är störst. Ett nationellt utlysningsområde där stöd ges till projekt med lägst genomsnittlig stödnivå per kilometer riskerar att systematiskt missgynna inlands- och glesbygdskommuner.

Det är just i dessa områden som marknaden inte förmår bygga ut infrastruktur på kommersiella grunder, vilket utgör själva motivet för ett statligt stöd.

Region 10 anser därför att regeringen bör säkerställa en geografiskt balanserad fördelning av stödet, exempelvis genom regionala eller länsvisa ramar.

Trafikvolymer är inte ett lämpligt mått på samhällsviktiga vägar

PTS föreslår att stöd ska riktas till europavägar, riksvägar och andra högtrafikerade vägar.

Region 10 vill framhålla att många vägar i inlandet har låga trafikflöden men samtidigt är samhällskritiska. För många orter finns endast en vägförbindelse. Dessa vägars betydelse för invånare, företag, sjuktransporter, räddningstjänst, turism och beredskap kan inte bedömas enbart utifrån antalet fordon.

Ur ett glesbygdsperspektiv är tillförlitlig mobil täckning längs dessa vägar ofta viktigare än på betydligt mer trafikerade vägar i tätbefolkade delar av landet.

Region 10 vill därför avråda från att trafikvolym används som alltför styrande kriterium vid prioriteringen av stödinsatser.

Stödet bör omfatta fler områden än väg och järnväg

Region 10 delar uppfattningen att väg- och järnvägsstråk är viktiga, men anser att stödmodellen är för snävt avgränsad.

I våra kommuner finns stora områden utan större väg- eller järnvägsanknytning där människor bor, arbetar, bedriver företag, vistas och rör sig under stora delar av året. Detta gäller exempelvis:

- byar utanför samhällskärnor
- områden för skogsbruk och andra areella näringar, rennäring och besöksnäring,
- fjäll- och friluftsområden,
- viktiga rekreationsområden,
- områden med betydelse för räddningsinsatser och krisberedskap.

Region 10 anser att stödmodellen bör öppna upp för möjlighet att stödja även sådana områden där samhällsnyttan är stor men där dagens förslag inte medger stöd.

Mobil täckning är en beredskaps- och totalförsvarsfråga

Region 10 vill särskilt betona att mobil kommunikation idag är en del av Sveriges grundläggande beredskapsstruktur.

Vid olyckor, naturhändelser, störningar i elförsörjningen eller andra samhällskriser är tillgången till fungerande kommunikation avgörande för såväl invånare som myndigheter och samhällsviktiga verksamheter. Detta är särskilt tydligt i områden med långa avstånd och begränsad alternativ kommunikationsinfrastruktur.

Region 10 anser därför att beredskaps- och totalförsvarsaspekter bör få större genomslag vid identifiering och prioritering av stödområden.

Regioner och kommuner bör involveras i prioriteringen

PTS beskriver att samråd ska ske med marknadens aktörer innan stödområden fastställs.

Region 10 anser att kommuner och regioner måste ges en mer aktiv roll i denna process. Lokala och regionala aktörer besitter kunskap om:

- områden där brister i täckning får särskilt stora konsekvenser.
- näringslivets behov,
- vård- och omsorgsverksamheter,
- besöksnäring,
- beredskapsperspektiv,
- pendlingsmönster,

En långsiktigt hållbar stödmodell bör därför utformas i nära dialog med kommuner och regioner.

Avslutande synpunkter

Region 10 välkomnar att staten tydligare tar ansvar för mobil infrastruktur i områden där marknaden inte förmår leverera den täckning och kapacitet som samhället behöver.

Samtidigt är det avgörande att stödmodellen utformas så att den verkligen motverkar geografiska skillnader och inte förstärker dem. För Region 10:s kommuner är god mobil täckning en grundläggande förutsättning för att människor ska kunna bo, leva, arbeta och bedriva företag.

Region 10 ser därför fram emot ett fortsatt arbete där glesbygdens förutsättningar och behov ges större tyngd i den slutliga utformningen av stödet.

Region 10s styrelse

Cecilia Festin-Stenlund, KSO, Malå
Marcus Lundberg, KSO, Arvidsjaur
Isak Utsi, KSO, Arjeplog
Sara Mårtensson, KSO, Dorotea
Roland Sjögren, KSO, Lycksele
Mikael Lindfors, KSO, Norsjö
Pia Sjöberg, KSO, Sorsele
Ulrik Dahlgren, KSO Storuman
Andreas Eliasson, KSO, Vilhelmina
Gerhard Sannsell, KSO, Åsele

Kontakt

Cecilia Festin – Stenlund, ordförande för Region 10
cecilia.festin-stenlund@mala.se

Jenny Lundqvist, koordinator Region 10
jenny.lundqvist@lycksele.se